

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. OREST BUCEVSCI
Telefon 13 74

Prima vizită canonică a P. S. S. Episcopului Nicolae Ivan în Maramurăș

I.

Între 29 Septemvrie—4 Octomvrie, s'a petrecut un eveniment care va rămâne pentru istorie. După mai bine de 170 ani, întâiul Episcop al reinviatei Eparhii, a Vadului, Feleacului și Clujului, a făcut prima sa vizitație canonică în cele mai nordice părți ale eparhiei sale în ținuturile Maramureșului, unde în 1918 și mai înainte vizita unui arhiepiscop ort. rom. ar fi fost imposibilă și de a dreptul nedorită. În 1918, nu existau în Maramureș de cât 2 parohii ort. rom. pe Valea Izei, la Dragomirești și Săcel. Astăzi pe toate văile Maramureșului sunt parohii ort.; parohii sărace, fără biserici, căci bisericile sunt ale câtorva familii unite, cari mai au și toate averile bisericesti, ori bisericile ortodoxe au fost aprinse de necunoscuți pe cari lumea-i bănuiește, dar autoritățile nu pot să-i descopere.

Între astfel de împrejurări vizita canonică a Prea Sf. nostru Episcop era de multă vreme așteptată, însă s'a amânat până când, bunii noștri credincioși din parohia centrală Sighetul-Marmației și-au terminat opera vrednică de a reaminti generațiilor pe acela care a fost Regele Ferdinand I. Corpul didactic al „Școalei normale“ de băieți din Sighetul-Marmației, a pregătit cu mari jertfe un bust al Regelui Ferdinand I. Desvelirea operei sculptorului Sthal din București s'a săvârșit în 30 Septemvrie 1927.

Sărbările din Sighet. Vizitația canonică la Sediul Protopopiatului Sighet

În acest scop P. S. Episcopul Clujului, cu acceleratul de București, a plecat la

Sighetul-Marmației. Drumul duce, de-a lungul frontierei Româno-Maghiare, dela Oradea până la Halmeu, prin una dintre cele mai rodnice părți ale țării noastre. Dela Halmeu până la Câmpul-Lung la Tisa, trenul face calea pe teritoriul țării Cehoslovacia.

O plăcută surpriză, pentru P. S. Sa, care era în lungul său drum însoțit de Secretarul consistorial Laurențiu Curea, Prof. Dr. I. Pașca și Diaconul Vasile Bogdan, a survenit la Halmeu. O delegație a credincioșilor, ort. de acolo, a venit să-i prezinte omagiile și să-i ceară binecuvântarea. P. S. s'a întreținut vreme îndelungată cu credincioșii din Halmeu și tot aici a eșit într-o întâmplare și delegația parohiei Sighet, în frunte cu protopopul Muntean și directorul Școalei normale Dimitrie Simon. În Sighet, la primire au fost prezenți, în frunte cu primarul orașului și prefectul județului dl. Gavrilă Mihali toți capii autorităților. Între cântările corului Școalei normale, P. S. Sa a descins, și-a fost salutat cu frumoase cuvinte din partea orașului, prin graiul primarului Țiplea, iar dl. Moțaș primul episcop a vorbit în numele parohiei ort. Primirea cordială care s'a transformat în una triumfală a impresionat vizibil pe toți cei prezenți. Răspunsul P. S. Sale a provocat un entuziasm, care se manifesta pe fețele tuturor cari au fost fericiți să asiste.

Nici odată un arhiepiscop ortodox român n'a avut o primire mai solemnă și totuși așa de intimă precum a fost primirea din 29 Septemvrie în Sighet. Parohia ort. rom. din Sighet a avut o adevărată

sărbătoare, care a fost determinată de conștiința tuturor, că în acele clipe se reiau firile întrerupte ale istoriei, de mai bine de 170 de ani. Episcopul ort. își vizitează pe credincioșii săi așa precum era firesc să se întâmple după întregirea neamului și delăturarea piedecelor puse de stăpânirile streine.

Slujba dumnezească din 30 Sept. și desvălirea bustului decedatului Rege Ferdinand.

Slujba arhierască n'a fost de cât caracterul cel mai solemn al fericitului eveniment. Un cor mixt bine disciplinat, compus din elemente ortodoxe, sub conducerea Doamnei directoare Jurca, a dat răspunsurile, — iar cuvântul Arhierelui „Privegheați, că nu știți ceasul“ a aflat de astădată suflete dornice de-a primi sămânța cuvântului dumnezeesc.

În Curtea Școlii normale, după săvârșirea slujbei și sfințirea apei, același cuvânt arhieresc a proslăvit aducerea aminte a Aceluia care a fost Regele Ferdinand, în următoarele cuvinte:

*Domnule Prefect,
Domnule Inspector Șef,
Doamnelor și Domnilor,*

La 20 Iulie anul curent, a căzut de pe orizontul vieții noastre publice, cea mai strălucită stea, și căderea ei, a transpus întreaga țară românească în jale și durere adâncă.

Dela moartea marelui Voivod Ștefan cel sfânt, până în zilele noastre n'a fost deplâns cu atâta sinceritate un domnitor, ca Regele FERDINAND I. al României.

Acest principe al gândirii, acest neîntrecut Domnitor în fapte mărețe și nepereitoare, în scurta lui Domnie, a fost o pildă vie cum trebuie să fie un domnitor și numele lui va străluci cu litere de aur în istoria Țării românești și-i va împodobi paginile cu aureola nemuririi. El a spus marele adevăr, „*ce am cucerit cu robia să fim cu cultura*“, el ne a spus — *să iubim gîia strămoșească*, — și pe țaranul român, care o muncește și în consecință el a spus soldaților — înainte de glorioasele lupte dela Mărăști și Mărășești „*luptați feciori să scoatem țara din robie, căci pământul, care îl munciți va fi al vostru*“. Cel dintăiu moșier, care a împărțit domeniile coroanei între țararii agricultori — făcându-i fericiți și mulțumiți — a fost tot Regele FERDINAND.

Aici înainte cu 6 ani — dela acest loc în această parte mai espusă a țării a dat dascăl lor sfatul, să crească și înmulțească numărul apostolilor și mu-

cenicilor, pentru că cine se mai indojește azi, că învățătorii trebuie să regenereze poporul prin școală și prin cultură.

Aceasta pepinieră de altoi nobilitați, — va da mâne roade îmbelșugate — și nicăiri nu se cădea să fie așezat la loc mai frumos, chipul Regelui blând, iubitor de Dumnezeu și de dreptate, ca între zidurile acestei școale. Onoare vouă dascăli români, cari vați cugetat să eternizați în bronz figura celui mai iubit Rege.

Dacă în clipele aceste de sărbătoare și înălțare se amestecă și un pic de durere este că el, făuritorul României, el desrobitorul și întregitorul unității noastre naționale și sufletești nu e între noi, ca să vadă curățenia jertfei ce am adus celui ce a fost în viață iubit și adorat.

Privește deci mare și nemuritor împărat al sufletului creștinesc, din sferele înalte în care plutești, la cei ce-ți jură, că vor fi vecinic la locul de datorie, de cinste și de veghe la granița Țării.

Ochii noștri privesc spre cavoul dela Curtea de Argeș în aceste momente solemne și înaltă rugăciuni spre Dumnezeu, ca să ne trimiți și de acolo duhul dragostei, duhul păcii și duhul înțelegerii, ca să vedem această țară mândră și frumoasă, ca o grădină aleasă, în centrul Europei, binecuvântată de razele luminei, și de Soarele dreptății, acum și totdeauna și în vecii vecilor.

După P. S. a vorbit Inspectorul școlar Gh. Botha și Dir. școalei Dimitrie Simon.

*

Pentru cel care scrie aceste șire și pentru toți cei prezenți va rămâne veșnic neștearsă clipa în care P. S. Episcop al Clujului a întins crucea spre sărutare, Vicarului unit al Maramurășului, care venise și el în șirul credincioșilor ort. ca să se boteze dela Primul Episcop al reînviatai Episcopii a Vadului. Se părea că dușmănia așa de acerbă a uniților din Maramurăș față de tot ce este ortodox e îngropată pentru totdeauna și în locul cuvintelor de ocară nu vor fi de cât cuvintele blânde ale Mântuitorului „*Voi, prietenii mei sunteți*“. Ne-a fost însă rezervat, peste câteva zile în comuna Borșa, să constatăm, că pilda smerită a Vicarului n'a aflat imitatori ci, pare că a întăritat și mai mult ura neputincioasă a unui minuscul slujitor unit din aceea comună.

Banchetul

După săvârșirea sfințirii bustului Regelui Ferdinand I. în spațioasa sală a restaurantului „*Coroana*“ s'a dat un banchet în onoarea P. S. Sale la care au participat toți intelectuali, fără deosebire de confe-

siune și neam. Dintre numeroasele toaste, remarcăm, toastul P. S. pentru Regele Mihai I, al Prefectului jud. Maramurăș pentru P. S. Sa și al dlui director Dimitrie Simon etc.

Sighetul-Marmației ca centru și capitală de județ este al doilea oraș după Satu-Mare, unde nu există biserică românească ortodoxă, are în schimb o populație ort. română foarte însemnată, ba cu drept cuvânt putem spune că crema intelectualilor români este ortodoxă. Nădăjduim, că sub conducerea harnicului protopop Munteanu, care și până acum a săvârșit adevărate minuni câștigând pentru viitoarea biserică cel mai frumos loc și o casă vrednică pentru ori și care protopopiat, va ști și în viitor populația ortodoxă a Sighetului să dea dovezi de simțul ei profund religios. Într'adevăr ceea ce se constată de prezent, îndreptățește și cele mai optimiste nădejdi. Primul episcop al parohiei ort. din Sighet este pilda clasică a creștinului devotat și jertfitor. În genere, întreg consiliul parohial, ba toată suflarea ortodoxă de acolo se prezintă, cum îndrăznesc a afirma, ca nici într'un alt centru. Împrejurările au oțelit atât de mult conștiința ortodoxă din Sighet și P. S. Episcop a rămas vădit surprins de acest fapt, care alături de primirea cordială a dlui prefect Mihali a dat timbru sărbătoresc și neuitat vizitei canonice și sărbătorilor din Sighetul Marmației.

*

Vizita canonică în cele patrusprezece parohii ortodoxe ale județului Maramureș vom descrie-o în numărul proxim.

I. P.

Conferința Uniunii internaționale pentru pace prin Biserică

Al treilea congres al alianței mondiale pentru înfrățirea popoarelor prin biserică (secția balcanică) s'a ținut anul acesta la Sofia. Comisiunea română a fost compusă din d-nii prof. dr. St. Bogdan, V. G. Ispir, pr. I. Mihălcescu și Șerban Ionescu, cari au participat și anul trecut la congresul ținut la Atena. Delegatul român prof. dr. Ispir a fost ales președinte de onoare.

S'a discutat activitatea secțiunilor balcanice în scopul realizării ideii de pace prin

biserică. S'a examinat în special punctul până la care secțiunile balcanice din numita Uniune au lucrat cu eficacitate și oportun la preîntâmpinarea sau scăderea cauzelor spirituale provocatoare de neînțelegeri și dispute între popoarele balcanice, creind condițiuni propice pentru întemeierea încrederii reciproce și respectului mutual.

S'a desbătut de asemeni chestiunea principiilor generale pe cari trebuie să se bazeze activitatea secțiunilor balcanice din Uniune.

Desbaterile cari au urmat au făcut să apară, că unele dintre aceste secțiuni au lucrat cu încetineală sau fără energia necesară. S'a relevat necesitatea de a se întreprinde o acțiune comună de mai mare anvergură, privitor la seria chestiunilor relative la popoarele balcanice.

S'au luat următoarele hotărâri: 1. Conferința face apel la secțiunile naționale balcanice pentru întreprinderea imediată a unei activități care să facă posibilă printre popoarele respective, dezvoltarea ideii fraternității între popoare, care constituie motivul fondării Uniunii. Conferința insistă pe lângă secțiunile balcanice de a proceda la executarea acestui țel referind Secretarului general al Uniunii. 2. Conferința confirmă hotărârile luate la Atena, exprimând dorința întemeierii raporturilor cordiale între popoarele balcanice. Conferința exprimă urarea că popoarele balcanice vor uza de toate mijloacele religioase, sociale și economice, cari tind la înfăptuirea păcii. Secțiunile balcanice se vor servi anume de presă, politică și activitate în spirit creștinesc, spre a contribui la crearea unei baze loiale pentru executarea tratatelor într'o atmosferă de încredere și de echitate, care singură este capabilă de a permite popoarelor balcanice dezvoltarea pașnică.

O hartă completă a cerului

Congresul de astronomie, ținut acum 40 de ani, hotărîse alcătuirea unei hărți care să cuprindă toate stelele cunoscute.

Executarea acestui greu plan a fost încredințată profesorului Turner, dela Universitatea din Oxford.

Optsprezece țări luară parte la această întreprindere, fiecare din ele luându-și ră-

spunderea pentru o zonă determinată a cerului.

Fiecare observator a trebuit să fotografieze dela 1100 până la 1500 stele.

Profesorul Turner a făcut cunoscut că vreo câteva secțiuni ale cerului sunt, în momentul de față, complet terminate.

Observatoriile cari s'au dovedit mai laborioase în această împrejurare au fost cel al Imperiului britanic, cel al Spaniei, și cel al Vaticanului.

Când toate secțiunile vor fi gata, această hartă completă a cerului va cuprinde nu mai puțin de cinci milioane de stele.

Cum a pedepsit Dumnezeu un grup de ticăloși

Serviciul de supraveghere hidrografică al Statelor-Unite comunică un fapt caracteristic. Anume, în urma erupțiilor vulcanice din regiunea din nordul marilor insule Catwick (aproape de Manila), o insulă a dispărut complet.

Invăluită și acoperită complet de ape, această insulă, care servea de refugiu și ascunzătoare piraiților chinezi, a fost cufundată și a pierit cu totul, dispărând în apă.

Locuitorii, când au văzut primejdia, și-au părăsit locuințele și au voit să fugă, suindu-se în bărci. Mișcarea apelor însă era atât de mare, încât bărcile s'au răsturnat și oamenii s'au înecat. N'a scăpat niciunul din ei.

Cât privește insula cu locuințele oamenilor, n'a mai rămas nici urmă din ea, valurile mării întinzându-se până departe.

Astfel mâna lui Dumnezeu, a scăpat pe locuitorii din insulele vecine de o ceată de bandiți, cari de un lung șir de ani, își făcuseră o specialitate din a jefui pe bieții pescari cari treceau pe lângă insula azi scufundată.

Sărbătorile bisericesti în Rusia

În Uniunea sovietică există astăzi opt sărbători ale revoluției. Pe lângă acestea au mai rămas vechile sărbători religioase. Deoarece încercarea de a le desființa n'a avut succes, comisariatul muncii din Uniunea sovietică a dispus ca sărbătorile religioase să fie ținute după vechile obiceiuri.

Secta unitară din Transilvania.

Expunere istorică și combatere din punct de vedere dogmatic ortodox. (Teză de licență.) A. Glîga.

VII.

Doctrina unitară despre Isus Christos.

Pe Isus spun ei îl cunoaștem numai dela nașterea lui. Că ar fi existat și mai înainte despre aceasta nu ne poate convinge nimeni și nimic. Că David l'ar fi numit în inima sa Domnul său (Ps. 110), sau că Isaia ar fi văzut slava lui (I. 12, 41), nici aceea că Avraam a avut la nașterea lui Isac bucurie mare, căci ținea nașterea aceasta de prototipul nașterii lui Isus (I. 8, 66), nici aceea că înainte de a fi Avraam Avraam — să fi fost Isus Christos deja Mesia (I. 8, 58) — pentru că atunci când a trăit Avraam pe pământ, Christos încă nu era născut și prin urmare nu putea avea nici zile sau existență.

Spiritul lui Christos nu a fost în profeți, ci ei cercetau numai chestiunile referitoare la Christos (I Ptr 10, 11). Nici aceea nu e spus referitor la timp că Isus ar fi fost mai înainte de Ioan Botezătorul, ci e spus referitor la demnitate. (I. 15, 27). Descrierea vieții pământești a lui Isus după scriitorii consună cu a bisericii noastre.

La Mt. 28, 20, ei nu susțin prezența corpului lui Isus în tot locul, ci mai mult gândul lui Isus cu care conduce pe credincioșii săi și-i apără.

Isus cel născut din Maria este Christos care a exersat cele trei direcții, profetică, preoțească și împărătească. Isus Chr. privit din punct de vedere natural a fost om adevărat, a fost supus tuturor slăbiciunilor omenești, a flămânzit, însetat, a dormit, s'a obosit etc. De aceea se numește doar fiul omului. Dacă n'ar fi fost om adevărat atunci nimeni nu ar fi fost sigur că el este Mesia, pentru că atributele prevestite lui Mesia, numai unui om se puteau aplica. Isus omul este Mesia cel promis și fiul lui Dumnezeu. Cu privire la natura sa l'am putea numi om natural însă tot nu-l putem ține pe el de om de rând pentru că dela naștere începând s'a distins dintre ceilalți oameni (Gal. 1, 1).

Prima dovadă că Isus este fiul lui Dumnezeu, este nașterea lui supranaturală cu puterea Duhului sfânt. Dacă-l putem numi

fiul vergurei Maria atunci îl putem numi și fiul lui Dumnezeu, știind că în afară de Dumnezeu n'a avut alt tată, ca și Adam. (Luca 3, 38) Prin învierea sa s'a renăscut și a devenit fiul lui Dumnezeu (Rom. 1, 4).

Isus s'a născut deci după doctrina unitară, în timp. Demnitatea și-a câștigat-o nu prin intermediari omenești ci singur din grația lui Dumnezeu. De aceea cu vrednicie se numește fiul lui Dumnezeu (R. 8 38). După ei, titlul cel mai mare și mai înalt ce se poate da lui Isus este cel de Fiul lui Dumnezeu. Dumnezeu nu i-se poate spune, pentru că acest nume nu se poate da decât subiectului. Când stă cuvântul ca subiect, atunci înseamnă cel mai înalt D-zeu. Or, Christos nu stă ca subiect. „Dumnezeirea“ lui dacă s'ar putea numi așa, se deosebește de dumnezeirea Tatălui. Dumnezeirea lui stă mai prejos decât ale Tatălui, mai presus însă decât a ingerilor. Fiul este mai mic decât Tatăl și deci supus Lui. În consecință și drepturile Tatălui sunt mai multe și mai înalte decât a Fiului — pentru că Fiul depinde de Tatăl.

Isus Christos ar lucra numai din puterea Tatălui și anume după voința lui. Toate acestea îl deosebesc cu hotărâre pe Fiul de Tatăl căruia îi dau întâietate. E știut lucru, că nici chiar lucrurile asemănătoare nu sunt la fel. Dumnezeu-Tatăl ca cel mai înalt și sublim nu poate fi egal cu oarecare altul, de unde rezultă că Tatăl este unica și singura ființă mai înaltă.

Isus nu este deci nici creatorul lumii vechi, neexistând din etern. Este însă o creațiune nouă care nu e altceva decât renașterea ființelor raționale și așezarea lor deosebită atât pe pământ cât și în cer. Aceasta s'a făcut prin Isus Christos.

Omului-Isus, care este Fiul lui Dumnezeu și Domnul a toate, trebuie să ne închinăm ca unui Dumnezeu. Cu toate acestea trebuie să facem distincție între închinarea către D.-zeu și închinarea către Fiul.

Lui Dumnezeu ne închinăm ca aceluia dela care și din care sunt toate, lui Isus însă ca aceluia prin care sunt toate. Dacă ne închinăm intermediarului Isus, ne închinăm și celui ce l'a trimis. Când ne închinăm lui Dumnezeu, ne închinăm exclusiv numai Lui, dovadă rugăciunea domnească. Lui Dumnezeu s'a rugat și Fiul.

Aceasta e doctrina unitarilor despre Isus Chr. Asemănând doctrina lor cu a noastră vedem o mare deosebire între ele. Ei zic că Isus este numai Fiul lui Dzeu, noi mergem mai departe în expunerea acestei dogme și susținem, de altcum la fel cu ceilalți creștini, că Isus Christos este nu numai Fiul lui Dumnezeu ci este și Dumnezeu adevărat, a II-a persoană a sfintei Treimi.

Vom căuta în cele următoare să vedem dumnezeirea Fiului pentru a combate dogma unitară și apoi pentru a putea trece la dogma despre Duhul sfânt.

Că Fiul este cu adevărat și perfect Dumnezeu, aceasta ne învață foarte clar sfânta Scriptură și Tradițiune. Fiul se înfățișează în înțeles propriu ca Fiul lui Dumnezeu în Ps. 109 David „din pântece mai înainte de luceafăr te-am născut“. El se numește fiu adevărat, fiu propriu, fiu unul născut al lui Dumnezeu. Dacă însă fiul este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu în înțeles strâns, urmează că atunci Fiul este cu adevărat și perfect Dumnezeu, de o ființă cu Tatăl și perfect de asemenea cu el.

Natura dumnezeiască o cunoaștem din ep. p. Evrei 1. 3 „carele (fiul lui Dumnezeu) fiind strălucirea măririi și chipul ființei lui (substanței lui) și purtând toate cu cuvântul puterii sale, prin sine singur făcând curățirea păcatelor noastre, a șezut de a dreapta scaunului măririi între cele înalte“. Aici sub strălucirea măririi se înțelege apriat natura cea dumnezeiască a fiului lui Dumnezeu. Această explicație o aflăm în ep. c. Filipeni 2, 5. „Carele (Fiul lui Dumnezeu) în chipul lui Dumnezeu, nu răpire a socotit, a fi el întocmai lui Dumnezeu, ci s'a micșorat pre sine chipul servului luând, întru asemănare omenească făcându-se“. Aici iarăși trebuie să se înțeleagă natura cea dumnezeiască a Fiului lui Dumnezeu. În I. ep. c. Timotei 3. 16, „cu adevărat mare este misterul creștinătății, Dumnezeu s'a arătat în corp“.

În Iisus locuște deci plenitudinea dumnezeirii, este cu adevărat Dumnezeu în corp.

Fiul lui Dumnezeu apare însă și ca cel ce întrunește toate perfecțiunile și însușirile dumnezeiești. Este etern căci la Ioan 8, 58 se spune „mai înainte de ce a fost Avraam eu sunt“, are știință absolută (Mt.

11, 27) „nimeni nu cunoaște pe Fiul fără numai Fiul și cui va voi Fiul să descopere.“

Fiului lui Dumnezeu contrar celor afirmate de unitari, i se atribue și activitate creatoare I. 1, 3. „toate prin trânsul s'au făcut și fără de dânsul nimic nu s'a făcut, ce s'a făcut“. Apoi la Col. 1, 16. „prin trânsul toate s'au făcut în ceriu și pe pământ cele vizibile și cele nevizibile, scaunile, domniile, începătoriile și puterile, toate prin trânsul și întru dânsul s'au creat“.

Scriptura mai învață că Fiului se cuvine onoare și adorare s'au închinare dumnezeiască I. 5, 23 „toți să onoreze pe Fiul cum onorează pe Tatăl, cel ce nu onorează pe Fiul, nu onorează pe Tatăl, cel ce l'a trimis pe el“.

Deci aceiași onoare și închinare se cuvine și Tatălui ca și Fiului. Unitarii susțin, că Fiului nu-i-se cuvine aceiași închinare. Scriptura îl numește însă pe Fiul apriat Dumnezeu I. 1, 1. „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul“. Cuvântul și Fiul lui Dumnezeu e identic.

La I. 20, 28 Toma i-a zis lui Isus „Domnul meu și Dumnezeul meu“ la F. ap. „Luați aminte... ca să pașteți biserica lui Dumnezeu care a câștigat-o cu sângele său“. Apoi la Rom 9, 5 „a cărora sunt părinții, dintre cari este Christos după corp, carele este peste toate Dumnezeu binecuvântat în etern amin“. Aici se spune că acela care a luat corp omenesc este însuși Fiul lui Dumnezeu, este adevărat Dumnezeu.

Dar această dogmă are temei sigur și în tradițiune. În Simbolul credinții. Astfel în cel al constituțiilor apostolice 41. c. se spune apriat despre Fiul „Dumnezeu adevărat prin carele toate s'au făcut“. În Simb. sf. Grigore taumaturgul „Un Domn unicul din unicul, Dumnezeu din Dumnezeu“. Apoi mărturisirile credinții, Simb. Niceo-Const. „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, cel ce este de o ființă cu Tatăl.

Tertulian în cartea contra Iudeilor c. 7 spune „Christos este tuturora Dumnezeu și Domn“. Apoi expresiunile martirilor. Simfrosa. „Dacă eu voi fi arsă pentru numele lui Christos Dumnezeul meu, apoi

prin acesta voiu nimici pe demonii tăi“ Martial „O de ai ști tu ce fel de pedepse sunt pregătite idoloservitorilor!.. pentru că toți cari nu mărturisesc că Christos este adevăratul Dumnezeu, vor fi trimiși în focul cel etern“.

Cele înșirate ca susținute de biserica ortodoxă arată, că credința în dumnezeirea Fiului a existat în biserică dela începutul ei și se întemeiază pe tradiție apostolică. Dogma unitarilor este deci o doctrină falsă, introdusă între credincioșii lor abia de două sute de ani, care n'are temeiuri sigure și nu poate fi acceptată nici când de un creștin ortodox.

(Va urma)

Pelerinajul Arădanilor și Bănățenilor la Locurile sfinte.

Preasfințitul nostru Episcop și Stăpân *Grigorie*, este însuflețit de o dorință pioasă de a întreprinde o călătorie de închinare la Mormântul Domnului și la Locurile sfinte, în primăvara viitoare. Nu mă îndoiesc că se vor găsi mulți pelerini, cari să însoțească pe P. S. Sa, din eparhia Aradului și de aiurea, dar mai ales din întreg Bănatul, care s'a afirmat statornic în fruntea tuturor inițiativelor de înălțare sufletească.

Ca unul care am avut parte de marea fericire de a mă putea închina cu smernie la Locurile sfinte, cu prilejul pelerinajului de sub conducerea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae din toamna anului 1925, — am primit cu dragă inimă încredințarea P. S. Sale Dr. Grigorie de a organiza pelerinajul, pe care îl va conduce, cu ajutorul lui Dumnezeu, prin Aprilie 1928.

Astfel rog pe cei dornici de inviorare religioasă și de înnoire sufletească să binevoiască a se anunța din bună vreme la adresa mea ca, amăsurat numărului de pelerini, să putem face convenitele pregătiri de călătorie și necesarele orânduieli de bună găzduire în Țara sfântă.

La pelerinajul nostru pot lua parte intelectualii și țărani, tineri și bătrâni, bărbați și femei, toți câți simt însuflețirea sfântă de a călca pe urmele Mântuitorului.

Eu stau la îndemână cu orice lămuriri și orientări, pe seama ori cui se va simți inspirat de gând cucernic la vestea, pe care o împărtășesc aici. Și voi avea mângâierea unei datorii de recunoștință împlinite în ziua când voi putea înfățișa P. S. S. lucrul; rânduiește cu nădejde de izbândă deplină.

Pentru un suflet, de creștin, socotesc că nu poate fi o mai mare bucurie și fericire pământească decât aceasta: de a putea să-și plece genunchii în cucernică închinare, în biserica credinții noastre din Ierusalim și să atingă sfielnic cu buzele peatra ce acopere sfântul Mormânt al Domnului. Fiorii religioși și tresăririle spirituale și spiritualizante, pe cari le-am resimțit acolo, nu este grai să le spună, nici condei să le scrie. Ele ne vor însoți cu amintirea lor până la mormânt. Și ne vor fi un statornic izvor de înviorare și însuflețire religioasă.

În vremile de credincioșie caldă și luminată, Țara noastră a trimis mulți închinători în depărtatul Răsărit. Acum am apucat din nou firul datinei pioase a cucernicilor înaintași. Dumnezeu milostivul va răsplăti și noauă, celor de acum, cu iertarea păcatelor ostenelele drumului de căință; va dărui mângâiere sufletelor obidite și va revărsa harul și binecuvântările sale de sus peste viața și osârdniciile noastre de închinători pioși.

Chiem deci pe tot sufletul dornic de mântuire: să se rupă pe 2-3 săptămâni din legăturile vieții, ce-l țin legat de casă, și să-și ia sborul, împreună cu alții, sub duhovniceasca cârmă a P. Sfințitului nostru Episcop *Grigorie*, spre acele *Locuri sfinte*, unde a viețuit Dumnezeu în trup omenesc, și unde e mai vie sensibilitatea împărtășirii și unirii cu Hristos!

Arhim. Policarp *P. Morușca*,

sf. Mănăstire Bodrog,

p. Zădărlac, jud. Timiș.

Cuvânt bun. Duminică, în 9 Oct. pâr. protop N. VasIU a rostit în biserica noastră din Cluj o însuflețită și emoționantă predică, în care plecând dela Evanghelia zilei și în aleasă expunere făcând, apologia

milei creștine, a îndemnat credincioșii să treacă la fapte pe acest teren și anume contribuind după mijloace și tragere de inimă, la adunarea unui fond pentru alinarea suferințelor celor sărmani în ziua Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Inițiativa aceasta pe care pâr. protopop VasIU, a tălmăcit-o atât de pătrunzător și duios în predica sa de Duminică, merită nu numai laudă ci și sprijin efectiv și fără îndoială cât mai multă generalizare.

Sfințire de biserică. *Duminea trecută s'a sfințit din partea P. S. S. Ioan al Armatei, biserica din Moinești (Turda). Darea de seamă se va publica în numărul viitor.*

Inaugurarea celui mai mare pod românesc de după război. Zilele acestea se va inaugura în mod oficial podul metalic dela Reni, care a fost dat în circulație pe ziua de 15 Septembrie 1927. Podul acesta, care are o deschidere principală de 102 metri lungime, e cea mai mare lucrare executată după război de către unitățile militare. E opera regimentului 1 cai ferate, același care a lucrat la normalizarea liniilor ferate din Basarabia. Inaugurarea acestui pod se va face cu un deosebit fast.

Numire. Dl avocat dr. Partenie Dan, a fost numit prefect al județului Cluj, iar dl col. Statescu, prefect de poliția în Cluj.

Deces. În 3 Oct. în urma unui atac de inimă a încetat din viață preoteasa Ana Gheție, nasc. Pop, soția vrednică a preotului Gheorghe Gheție din Berința. Decedata a fost un rar exemplu de soție și mamă jertfitoare de sine pentru cei 9 copii, cărora le-a dat educația cea mai aleasă. Trimitem condolări sincere pâr. Gheție, și copiilor săi rugând pe Dumnezeu să le dea tărie pentru a suporta pierderea grea suferită iar pe cea trecută din viața aceasta s'a odihnească în lăcașurile fericirii cerești.

O cutie de scrisori care franchează singură. Un constructor de mașini din Lipsca a reușit să inventeze o cutie de scrisori care posedă și instalația de francare. E vorba de un aparat în care se aruncă scrisoarea și banii și care franchează singur. Orice fraudă e absolut exclusă. Nu există îndoială că noua invenție va aduce mari avantagii transportului poștal.

Eliberarea celui mai vechiu contingent de sub arme. După terminarea concentrărilor și manevrelor din toamna aceasta, cel mai vechi contingent aflat sub arme va fi trimis la vatră anticipat.

	BIBLIOGRAFIE	
--	---------------------	---

A apărut „Noul Testament“ în traducerea *Păr. Gr. Pișculescu* (Gala Galaction). Este o frumoasă traducere în limba românească de astăzi, și umple un foarte mult simțit gol în Biserica noastră. Comandă se fac la Institutul Biblic, Palatul Sf. Sinod, str. Antim București. Exemplarul broșat: 70, legat 100 lei.

„**Dela leagăn până la moarte**“ (predici la Sf. botez, Sf. mărturisire, Sf. împărtășire, Sf. maslu, la cununii, sfințiri de biserici, la instalare în parohie și la înmormântări) de Dr. *Grigorie Comșa*, Episcopul Aradului. Arad 1927. Tipografia Diecezană. Lei 80 exemplarul.

Principii și înfăptuiri din Eparhia Râmnicului Noului Severin și lucrările din două sesiuni ale Adunării Eparhiale, întocmită de P. S. Vortolomei, episcop local cu concursul colaboratorilor săi. *Pr. I. Tomescu*, consilier al Direcției Culturale, *Pr. F. Mihăilescu*, consilier al Direcției economico-financiară și *D-I N. Cernățanu*, consilier al Direcției administrative. Lei 40 exemplarul.

Voluntarii morții de Econ. A. C. Comșa, Tipografia Sf. Monastiri Neamțu, 1927.

„**Chestiunea validității hirotonirilor anglicane**“ traducere din grecește de Arhimandritul Filaret I. Jocu, doctor în Teologie dela Atena, cu o prefață de Arhim. I. Scriban. 1926. Lei 20 exemplarul.

	PARTEA OFICIALĂ	
--	------------------------	---

Nr. 333/1927 M.

NICOLAE,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Preasfințiților frați Episcopi, Venerabilelor consilii episcopoești, onorabililor deputați congresuali, iubitului cler și popor din mitropolia Noastră, dar și milă dela D-zeu Tatăl și binecuvântarea Noastră arhierescă.

Având în vedere dispozițiile art. 38 din legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe române și dispozițiile §§-ilor 151 și 152 din Statutul organic, convocăm și prin aceasta declarăm convocat Congresul național-bisericesc al mitropoliei noastre în sesiune ordinară, în biserica-catedrală din Sibiu, pe ziua de **26 Octomvrie a. c.**, serbătoarea marelui mucenic Dimitrie, ora

9 a. m., în care zi, după terminarea serviciului bisericesc, va urma imediat deschiderea Congresului și vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat, în reședința Noastră arhiepiscopoească-mitropolitană din Sibiu la 28 Sept. 1927.

(ss) **NICOLAE,**
arhiepiscop și mitropolit.

AVIZ!

Nr. 6507 Societățile pentru combaterea alcoolismului vor organiza congrese de propagandă antialcoolică în centrele din toată țara și în legătură cu acestea se va da o largă propagandă împotriva acestui flagel național. Sfântul Sinod dispune ca la timpul său când se vor anunța aceste adunări, preoțimea să se pună în fruntea mișcării pentru a organiza o puternică acțiune contra patimei beuturilor, care sapă adânc la slăbirea și desființarea neamului românesc. Aducem aceasta la cunoștința preoțimei noastre spre știre și conformare.

Nr. 956—1927.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia *Stânceni* (Meșterhaza), din protopopiatul Reghin, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în „Renașterea“.

Parohia are 288 familii, cu 1140 suflete, gară, poștă în loc și următoarele venit:

1. Salar dela Stat.
2. Locuință în natură.
3. Sesiune parohială de 10 iughere teren cultivabil și competența anuală legală din o pădure de brad și fag de 56 iugh.
4. Dela fiecare familie o mierță de cucuruz, sau 60 lei, și o zi de lucru, sau 40 lei.

5. Stola obișnuită, stabilită de adunarea protopopoească.

Concurenții își vor întocmi cererile în conformitate cu dispoz. art. 4 și 11 al Regul. în vigoare și le vor înainta oficiului nostru protopopes.

Reghin, 15 Septemvrie 1927.

Prtopop: *D. Antal.*